

مصراع

مصراع: کوچک ترین واحد (بخش) از شعر است

بیت: از هم نشینی دو مصراع که وزن یکسان دارند، بیت تشکیل میشود.

قافیه: با یکسان بودن آخرین جز کلمات قافیه می گویند بنابر این هر دسته از کلمات زیر هم قافیه هستند

۱ سفر، خطر، سحر، پیش تر   ۲ صدرا، رها، تنها   ۳ شتاب، سراب، افتاب، شهاب

در شعر موزون به کار گیری قافیه لازم و اجباری است

Press Esc to exit full screen

قالب های شعری

مثنوی: مثنوی در لغت به معنای (دوقایی) است. اصطلاحاً به شعری گفته میشود که در هر بیت آن دو قافیه مستقل به کار میرود

درون مریه مثنوی یا حماسی است مانند شاهنامه فردوسی یا عرفانی است مانند مثنوی معنوی (مولوی) یا عاشقانه است مانند لیلی و مجنون نظامی یا جنبه تعلیمی و اخلاقی دارد مثل بوستان سعدی.

شعر توفیق ادب و ستایش اول درس (مثنوی) است .

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Press Esc to exit full screen

نخستین بار گفتش کز کجایی
 بگفتا جان فروشی در ادب نیست
 بگفت از دار ملک آشنایی
 بگفت از عشقازان این عجب نیست
 بگفت از دل شدی عاشق بدین سان
 بگفتا عشق شیرین بر تو چون است
 بگفت از جان شیرینم فزون است
 بگفتا دل ز مهرش کی کنی باک
 بگفت آنکه که باشم خفته در خاک

نظامی

Press Esc to exit full screen

- غزل در لغت به معنای (حدیث عاشقی) است .
- در اصطلاح به قالبی گفته میشود که مصراع اول آن با مصراع های زوج هم قافیه باشد
- تعداد ابیات غزل از ۵ تا ۱۴ یا ۱۵ بیت است
- درون مایه شعر غزل عاشقانه ، عارفانه دارد و به بیان احساسات و عواطف ، ذکر جمال و کمال معشوق و شکایت از بخت و روزگار می بردازد
- غزل زبانی منعطف ، نرم ، ملایم و عاطفه انگیز دارد .
- غزل با سنایی شروع شد و با ظهور سعدی و حافظا به اوج خود رسید
- از دیگر چهره های مطرح در غزل فارسی ، خواجهی گرمانی ، سلمان ساوجی ، جامی ، بابا فغانی ، وحشی بافقی ، صایب تبریزی ، بیدل دهلوی و ... اشاره کرد .

Press **Esc** to exit full screen

عهد نایستن از آن به که ببندی و نبایی
 باید اول به تو که چنین خوب چرایی
 ما کجاییم در این بحر تفکر تو کجایی
 همه سهلست تحمل نکنم بار جدایی

سعدی ▶

▶ من ندانستم از اول ک تو بی مهر و وفایی
 ▶ دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم
 ▶ ای که گفتمی مرو اندر بی خوبان زمانه
 ▶ عشق و درویشی و انگشت نمایی و ملامت